

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Stadler.

V Zagrebu, dne 17. sept. 1900.

Biskup Stadler sledi v svojem delovanju geslu biskupa Strossmayerja: Vse za vero in za domovino! On ni nikdar skrival svojih načel in svojih teženj. Mnogo se prigovarja načinu, kakor on identificira katolištvo in hrvatstvo. Morda v tem identificiranju sega nekoliko predaleč, ako pomislimo, da v hrvatskih pokrajinah živi tudi Hrvatov pravoslavne vere. No, na drugi strani grejo še dalje od njega — in to v nasprotni, a isto tako pogubni smeri — toliko katoliki, kolikor pravoslavni, ki pozabljajo na svoje krščanstvo, da le vabijo k sebi — Mohamedane! Naj se le prelista vsa naša zgodovina, naj se prelista vse ono, kar se je pisalo po naših novinah tudi povodom zadnjega ustanka v Bosni in Hercegovini, ki je dal povoda vsem zapletajem po avstrijski okupaciji, vedno bomo videli, da smo se mi borili — kakor se tako lepo pravi — za krst častni in slobodu zlatnu ter smo povdarjali vedno, da med koranom in evangeliem obstoji zapreka. Nikdo ni tega smatral ni kakor intolerancijo, ni kakor fanatizem. V takem umevanju naše borbe je jedini Starčević delal izjemo.

No, tudi civilizirana Evropa sploh je vedno tako umevala našo borbo. Danes, ob rezultatih momenta se pozablja, kakor je pri nas sploh navada, na stari pomen borbe in ne mislimo na veliki problem, ki se vsled dogodkov v Kitaju ravno sedaj usiljuje svetu. Ljudje, ki se hranijo z frazo, menijo, da je čas religioznih borb že minol. In ko pravijo tako, mislijo, da so povedali že vse. V nekem pogledu more biti to resnično; ali ni resnično v vsakem pogledu. Ni v vsakem, kajti krščanstvo je element kulture, a dokler se bo širila kultura, se bo širilo tudi ono. Veliki francoski zgodovinar Ernest Lavisse vidi že, da se nahajamo v očigled gorostasnem spopadam med Zapadom in Vzhodom, med koaliranim krščanstvom ter koaliranim budizmom in mohamedanstvom. A Lavisse ni, — zapomnite si to! — kakor se pravi: kakov klerikalec! Bog ne daj, da bi jaz hotel s tem odličiti Mohamedane, ali s kakoršnjimi koli prisilnimi ali političnimi sredstvi zaletati se v njih vero. Ne; oni so Hrvati kakor mi in vera ne sme motiti našega narodnega hrvatskega bratstva in naše skupne borbe za hrvatstvo. V njihovo vero ne smemo siliti, ampak prepustiti moramo kontaktu, da vrši svoj proces. Kar sem hotel reči, je, da oni, ki oporekajo Stadlerju, da sega predaleč, ko identificira Hrvatstvo in katolištvo, — da oni

grede še dalje, kakor sem rekel, v protivni smeri, ter da so mnogi njih, da bi zadovoljili Mohamedance, pripravljali tudi žrtvovati nekoliko svojega krščanskega prepričanja. A to ne sme biti.

Mohamedanci so Hrvatje kakor mi; ali, kakor se misli, da oni ne smejo v ime Hrvatstva nič odnehati od svojega verskega čutstva, tudi mi se svoje strani ne smemo dajati njim izgleda verskega nehanja in indiferentizma.

Bilo temu kakor drugo: nadbiskup Stadler je človek globokega prepričanja in apostolskega duha — globoko uverjen, kakor Hrvat, globoko uverjen kakor katolik. On je uverjen, da širé katolicizem, širi tudi Hrvatstvo; istotako je uverjen, da širé Hrvatstvo, širi tudi katolicizem. Na hrvatski katoliški kongres je došel on kakor Hrvat in kakor katolik. Da je samo Hrvat, ne bi bil došel, a istotako ne bi bil došel, da je samo katolik. In bržkone ne bi bil došel, da si je Hrvat, niti tedaj, ako bi bil biskup v kaki nehrvatski pokrajini. On je prišel kakor hrvatski biskup, kakor biskup hrvatske zemlje. Vsaka njegova beseda je bila beseda hrvatskega biskupa. Je-li moglo biti drugače? On ni ni kriv, niti nima zasluge na tem, da je Bosna hrvatska zemlja. Hrvatska je od Boga in od prirode; ona je hrvatska po prošlosti. Ta prošlost ne izhaja od nadbiskupa Stadlerja. On, katolik in duhovnik, le pritrja onemu, kar je Bog dal, on hoče, da se v interesu Cerkve, Hrvatstva in monarhije bodočnost razvije po zahtevi prošlosti.

(Zvršetek pride.)

V Trstu, dne 20. sept. 1900.

Strossmayerjev jubilej. Na svečanem banketu sta govorila tudi prof. Sandić v imenu Srbov in evangeliški župnik Vladimir Hurban v imenu Slovakov.

Prvi je rekel, da se na Strossmayerjevi slavi poleg bolgarske in slovenske besede mora čuti tudi srbska. Strossmayer je prvi bojevnik za slovo med Srbi in Hrvati. Tej slogi napija v nadi, da se kedaj uresniči.

Župnik Hurban je izustil diven govor, poln vznešenega slovanskega patrijotizma. Rekel je med drugim: Biskup Strossmayer je vzvišen pojav, dan od Boga narodu hrvatskemu. V spremembah sveta predstavlja on nadčloveško moč in stalnost. Okolo njega se dvigajo, omahujejo in padajo zopet moččnosti in zistemi. On stoji kakor skala v razburkanem morju. Pokoljenja odstopajo mesta pokoljenjem; bili smo mladi, jubilirali

smo žnjim, ostareli smo in oslabei smo — nu, je on tu, jednako čil in nezlomljiv. Biskup Strossmayer je genij, duša naroda. On je predmetom spoštovanja in ljubavi, a on je tudi predmetom zlobe in napadov, vse jedno: ali povzdiga glas in roko na delo ali molči za trenotek in počiva. Ekseleena! Ko smo pred dvanajstimi leti o proslavi 50-letnice vašega svečeništva tu v tej dvorani izrekli željo, da bi z vami videli današnji dan, nismo verovali, da ga bomo videli. Bog je osramotil naše slaboverje. Došel je ta zlati jubilej biskupstva vašega. Sedaj pa že verujemo, da ste dobili od Boga misijo in obljubo, da svoj ljubljani narod dovedete v Kanaan slobode, dostojne imena hrvatskega. In za to delo vam želi povračila bolni narod slovski podtatranski in njegove želje se spajajo v ta radostni vsklik, ki odmeva danes po vsej Hrvatski: Živio veliki biskup Josip Juraj, živio!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. sept. 1900.

H krizi. Nemei jubilirajo, ali se vsaj delajo, kakor da jubilirajo. »Neue Freie Presse« pretaka kar v treh kolonah svoje veselje na tem, da se ohrani nemška gemeinbürgschaft. Samo slepilo, kajti ta radost nima — vsaj za sedaj še ne — nobene realne podlage. Zdaj so se bili sestali še le načelniki klubov, ki so se izrekli v načelu za to, da se ohrani nemška gemeinbürgschaft. A kje je še le veljavna beseda strank in volilcev? V tem pogledu zadoščuj konstatacija, da krščansko socijalni listi pišejo jako rezervirano, a manifest Sekönerjancev ne omenja ni z jedno besedo potrebo take vzajemnosti, kamoli da bi jej pritrjeval. Nemška vzajemnost brez soglasja s temi radikaleci je pa fikejja, mamilo. In denimo tudi, da se večina bodočih nemških poslancev izreče za gemeinbürgschaft, bi to gotovo veljalo le za negacijo, za boj proti Slovanom in eventualno proti vladi, za pozitivno delo pa bi ne držala niti za en dan.

A kaj je parlamentarna kombinacija brez pozitivnega programa in brez zmožnosti za pozitivno delo, kombinacija, ki zna reči le ne, ki pa bi, čim bi morala povedati, kaj hoče, razpadla v atome! S tako kombinacijo se ne da vladati nobena država. O tem se osveščajo tudi avstrijski državniki, ki hočejo z fikejjami vladati nad resnico. Samo gledajo naj, da ne pride spoznanje prepozno.

Strossmayer — kardinal. Iz Zagreba poročajo v »Information«, da je ta-

mošnjim duhovniškim krogom došla iz Rima — in sicer od zanesljive strani — vest, da bo biskup Strossmayer v prihodnjem konistoriju imenovan kardinalom. Od madjarske strani da se sicer živo dela proti takemu imenovanju, ali nadejati se je, da vsa ta prizadevanja ostanejo brezvspešna. Madjari so se svojedobno istotako trudili, da bi preprečili imenovanje Posilovića nadškofom zagrebškim in imenovanje Voršaka — tega tesnega somišljenika Strossmayerjevega — namestnim škofom v Djakovu, ne da bi se jim bilo to posrečilo. Kronske kardinalom — to je po predlogu krone — Strossmayer seveda bržkone ne bo imenovan, ampak le rimskim kardinalom, to je, brez predloga krone. Sicer pa da menijo v Zagrebu, da od strani dvora ne bo prigovora proti imenovanju Strossmayerja kardinalom. V tem pogledu so pristaši sivolasega biskupa popolnoma pomirjeni. Dejstvo je, da je Strossmayer vedno in na eminenten način zaupnik vatikana v vseh jugoslovanških stvareh, čutudi prizadevanj za združenje obeh cerkev — rimske in pravoslavne — ne vodi več osebno, ampak je radi visoke starosti svoje prepustil vodstvo nadškofu Stadlerju. Kakov ugled uživa Strossmayer v vaticanu, priča pač dejstvo, da je papež izrekel željo, da bi še enkrat videl Strossmayerja. Pokoré se tej želji, pojde Strossmayer začetkom prihodnjega meseca v Rim.

K dogodkom v Kitaju. V hip, ko so brzjavke sporočale, da Rusija in Francija nikakor ne odstopiti od sklepa za umaknjenje čet iz Pekinga, ker smatrati, da ta korak potrebnim v povspenjenju pogajanj s Kitajem, je razglasil nemški kancelar Bilow nemškimi poslanikom v prestolnicah brzjavno okrožnico, v kateri označa stališče Nemčije, oziroma pogoje, pod katerimi more Nemčija vstopiti v pogajanja. Prvi pogoj je ta, da se izroče one osebe, o katerih je dokazano, da so v prvi vrsti krive na zločinstvih v Pekingu proti mednarodnemu pravu. Številu onih, ki so izvrševali zločinstva, in civilizirani vésti bi se protivila eksekucija v masah. Razmere so take, da niti vseh voditeljev ni možno prijeti. Zastopstva vlasti v Pekingu naj poskrbe veljavne dokaze prvih provzročiteljev in voditeljev. Vlada računa na soglasje med kabineti v tej točki. Kajti brezbriznost do misli pravične kazni bi pomenjala brezbriznost do ponovljanja zločinste. Nemška vlada predlaga torej, naj bi se zastopniki v Pekingu pozvali, da označijo tiste vodilne kitajske osebe, o katerih je izključen dvom, da so bili provzročitelji in voditelji zločinste.

tina v veselem smehu: »Na vaše zdravje, gospod doktor! Danes ste zvršili neverojetno ozdravljenje. Da bi bil poslal po vas in po vaš jopič že pred mnogimi leti...«

Pozno zvečer so letele sani iz Bešina proti L. Jožek se je utapljal nad ojesom v globoke misli; zastoj se je trudil, da bi našel kak smisel v dogodkih današnjega dne. Njegov gospodar mu je zapovedal večno molčati o njih: sicer bi mu ne bil itak nikdo verjel, ako bi bil pripovedal to čudno, prečudno dogodb. Doktor Horlivy se je oziral iz svojega kočuha po trepetajočem snegu in brzo mu je splela iz njega vsemogoča domišljija krasen sen: videl je bel hram, v njem mnogo, mnogo svetilk. Kragulci konjev so zveneli vmes kakor zvončki ministrantov, on sam pa je stopal proti altarnu na strani vitke, dražestne neveste, bele in tihe kakor golobica, modrih oči in ruih las. In stare ženice so si šepetale: Kak parček! In kako lepo prakso ima on! — Ako se ne motim, se je spolnil gospodu doktorju ta sen. Ali to ne spada k stvari....

(Zvršetek.)

PODLISTEK

Zbesnelec.

(Spisal Svatopluk Čech; preložil G. B.)

»Da. Dolgo je imel vanj neomejeno zaupanje, nazadnje je pa tudi njemu posla nit potrpežljivosti. Čul je, da imate razsežno prakso« — dr. Horlivy je lahko zarudel — ter je poslal po vas.

»Ne smete obsojati zaradi pojedinca cel stan. Naš poklic je vzvišen, njegov cilj je blagor človeštva. — V tem slučaju je jedno samo sredošstvo: pošljite svojega očeta v zavod za umobolne.«

Deklica je odstopila za korak, oči so jej zaplapolale, blede lica so jej zažarela temne rudečice. O kako je bila krasna v tem plemenitem srd! — »Gospod!« je vskliknila, »ne dovolim, da se v moji navzočnosti tako govori o nesrečnem očetu!«

»Gospodična!«

»Nikdar se ne bi bila nadejala od vas, gospod, tako brezobzirnega postopanja. Ako uvidevate neuspešnost te pravde, ali ne bi morali mesto cenenih dovtipov svojo zgovornost

raji v to porabiti, da bi ga pregovorili, naj jo konča? Jaz mu ne smem že dolgo odkritosrčne besede reči. Glejte, za ta kosček zemlje, za kateri se pravda z mestom, je žrtvoval že skoraj vse svoje posestvo in skoraj deset let pokojnega življenja. Živel je brez radosti v neprestanem mrzličnem razburjenju, sebi in svoji okolici v nadlogo. Niti med ljudi v mesto ni zahajal; preživel je ta čas kakor kaznjence med to mapo, med temi spisi. Cel ta čas mi ni pokazal prijaznega obraza, samo zadiral se je name, in mislim, da je to spravilo moje ubogo mamo pred časom v grob....« Od joka ni mogla dalje govoriti.

Mlademu doktorju se je na jedenkrat v glavi zasvetilo. Spomnil se je sedaj, da so se vse te dogodbece Češinskega graščaka tikale njegove velikanske pravde z mestom, spomnil se je doktorja Zalohe. Vse mu je bilo jasno. Njegov prvi pacient se je razpočil kakor prazna pena. »Gospodična«, je dejal čez malo časa z zarudelim obrazom in negotovim glasom, »zgodila se je velika pomota. Jaz nisem doktor prava.«

»Kaj!«, je vskliknila ona začudena, »ali niste vi odvetaik dr. Zalohe?«

»Nisem. Jaz sem doktor zdravilstva, Stanislav Horlivy. Kočijaž je prišel po novega doktorja in jaz sem tudi še - le malo časa v L.«

Po tem pojasnilu je stopil k postelji, kjer se je bil pacient ves ta čas za čudo mirno ponašal, razvezal pacientu robove na ustih terjga osvobodil osodnega jopiča. »Menda ste čuli, gospod Drtina!« mu je rekel v zadregi. »Zgodila se je velika pomota!«

»Hvala lepa za tako pomoto!« je zagodrdnal Drtina, skočil s postelje ter korakal nekaj časa trdo po sobi, pregibaje in pretezaje na vse strani osvobodjene roke, o čemer so se mu obrvi jako grozljivo ježile. Ali najedenkrat se je ustavil pred samim doktorjem ter spustil v tako odkritosrčen, buren smeh, da je potegnil tudi doktorja Horlivega za sabo in še celo gospodični se je obliče zjasnilo.

Dr. Horlivy je moral ostati v Bešinu na večerji. Ko so v prijetni toploti zažvenketale vitke čašice punča, vskliknil je gospod Dr-

Torej — masčevanje zahteva nemška vlada. Vendar se nam dozdeva, da je Nemčija vrla dokaj vode v svoje vino, ako primerjamo to zahtevo z gromčimi grožnjami, ki jih je nemški cesar dajal kakor popotnico vojakom, odhajajočim v Kitaj. Pred so zahtevali krvavega zadoščenja za vsako nemško glavo in se je predstojela akeija pod vodstvom Waldersee-ja označala kakor boj, v katerem se ne daje pardona. Sedaj pa se že zadovoljujejo, ako masčevalna nemška roka zadene le prve voditelje in sicer one, o katerih krivdi se dobe nedvomni dokazi. Zadnje brzojavke zatrjajo, da so kabineti v Rimu, na Dunaju in v Londonu že pritrdili nemškemu predlogu. Iz Petrograda še ni nobene izjave v tem pogledu.

Tržaške vesti.

Državnozborna volitev za peto kurijo. Na mnoga prihajajoča vprašanja nam je dolžnost podati nastopna pojasnila:

Rok 8 dnij za priglasevanje onih, ki zahtevajo volilno pravico v tej kuriji, a niso vpisani v imenik volilcev za občinske volitve, prične z dnem, ko magistrat razglasi razpis volitev. Ali povdarjamo, da to bo le doba za priglasevanje, da se s tem oblasti olajša sestavljanje imenika volilcev; pravo reklamacijsko postopanje prične še le potem, ko bo ta imenik gotov in izločen v upogled. Opozarjamo pa, da naj vsakdo že o priglasevanju prinese seboj kakov dokaz — delavsko knjižico ali kak drugi dokument —, iz katerega bo razvidno, koliko časa že biva tu, koliko je star itd. Na vsaki način pa naj ima vsakdo pripravljene te izkaze za reklamacijsko dobo. Slednjič čujemo, da bo okoličanom zglašenje bržkone olajšano s tem, da jim ne bo treba hoditi na magistrat, ampak, da se bodo insinuvacije vsprejemale v posamičnih vaseh.

Mestni svet tržaški. Sinoči je bila XIV. javna seja tržaškega mestnega sveta. Predsedoval je župan dr. pl. Sandrinelli; vlado je zastopal namestniški svetnik Viljem pl. Jettmar; navzočih je bilo 34 svetovalecev. — Prečitali in odobrili so zapisnika zadnjih dveh sej; župan je priobčil dopisa namestništva, s katerim isto mestnemu svetu sporoča najvišjo zahvalo za 50.000 K, podarjenih v »zaklad cesarja Frana Josipa« in zahvalo za čestitke o priliki cesarjevega rojstnega dne. Nadalje je župan naznanil, da je železniško ministerstvo javilo, da se je sestavilo vodstvo za gradnjo železnice Trst-Gorica; to vodstvo da nemudoma prične svoje delovanje.

Na dnevnem redu je bil predlog delegacije, naj se odobri dogovor z vlado glede razširjenja tržaškega pristanišča. Predlog se razločuje od predloga, vsprejetega že poprej v isti stvari, v toliko, da občina prispeva za ta dela enkrat za vselej 1.000.000 K, namesto da bi dala, kakor se je glasil prejšnji predlog, vladi posojilo 12.000.000 K. Vlada pa se je obvezala, da razširjenih obali ne zagradi ter da na istih ne postavi poslopij. — Po daljši debati, v katero so posegli dr. Mazonara, asesor pl. Verneda, dr. Gairinger, Doria in Benussi, so sprejeli predlog delegacije z dodatnim predlogom dr. Mazonara, da vlada na obalah ne sme postaviti zgradb, ki bi segale čez sedanjo črto hiš ob kanalu.

V zaupni seji, ki je ob 8. uri in pol sledila javni, so imenovali dr. Humberta Vittorija profesorjem italijanščine na občinskem višjem gimnaziju.

V nevarnosti smo! Neki rodoljub nam piše: Kadar je človek na robu propada, ne izbira sredstev, s katerimi bi se rešil. Isto tako smemo mi primorski Slovani gledati na kakovost sredstev za svojo rešitev le v toliko, da ista niso v navskrižju z zakonom. Mi smo v nevarnosti se svojo ekzistenco in nikdo nam ne more šteti v zlo, ako se poslužujemo vseh dovoljenih sredstev. Jedno tako sredstvo nam je nasvetoval gosp. dr. Rybář na predzadnjem shodu pri sv. Jakobu. Ista sredstva je priporočal tudi neki dopisnik iz tržaške okolice. Dovolite mi, da tudi jaz spregovorim svojo v tem, za nas tržaške Slovence vitalnem vprašanju — vitalnem zato, ker iščemo pomoči v najvažnejem, v šolskem vprašanju. Gospod dr. Rybář je nasvetoval, da bi se z obupnim klicem obrnili do vsega slovanskega sveta, da bi nam isti pripomogel, do česar nam noče pripomoči lastna država, katere podaniki smo.

Kdo nam more zameriti, ako izvršimo ta nasvet dra. Rybářa?! Saj s tem posnemamo le vzglede Nemcev in Italijanov! Nemci donajajo kar očitno pruske marke v

ponemčevanje slovanske mladine! Lahki se kar natecajo v podpiranju irredentarskih društev, katera imajo namen poitalijančevati naše otroke!

Mi in le mi smo trpeli do sedaj in gledali, kako nam neavstrijski novei tujčijo naše sinove ter uničujejo našo bodočnost! Dovolj je bilo, da je kedo izustil ime Rusija ali besedico rubelj, in že je bil zapisan v črno knjigo! A to ne le na oblastnijah, ampak obsojali so ga celo lastni bratje in sinovi istega naroda!

Dokler je avstrijskim Nemcem in Italijanom dovoljeno vsprejemati marke oziroma lire, dotlej tudi mi ne moremo biti nevarni revolucionarji, ako iščemo materialne pomoči od svojih bratov — pa bili isti, kjer hočejo. — Dovolj dolgo smo odlašali s tem korakom, vedno naidejaje se, da vlada stori svojo dolžnost nasproti nam. Ali ko vidimo, da je prazna ta naša nada in da se misli zane-marjati nas še naprej, smo prisiljeni misliti na samopomoč.

Če se torej obračamo do svojih bratov, storili smo to v skrajni sili!

Po 16-letnem brezuspešnem boju za eno samo slovensko šolo; potem, ko smo izkazali in dokazali, da imamo nad 500 otrok, godnih za šolo, in potem, ko se nas povsod vodi — za nos: nam ne more živa duša zameriti, ako stopimo pred vse Slovanstvo, proseči, naj nas pomaga rešiti!

Umreti, in to, ko je človek še mlad, čil, je grozno, a najhujše je, ako mora gledati smrti v obraz! V sličenem položaju je vzlasti tržaški Slovenec. Mi smo čili in zdravi. Imamo trdno voljo živeti, ob enem pa moramo gledati, kako naš narod hira, kako ga grize črv tujinstva, in bati se moramo, da to tujinstvo uduši naš miljeni narod, zapuščen od vlade in držav, ako ga ne rešijo krvni bratje!! Da se to ne zgodi — na delo! — Slovan: pomoz!

Nekoliko podrobnosti o Economu in njega bivših delavcih. Pišejo nam iz delavskih krogov:

Včeraj so bili povabljeni vsi delavci, naj se predstavijo gospodarjem (oče in dva sina), da jim naznani, kaj in kako da bo za naprej. Delavci so si izvolili deputacijo petih mož, katera se je podala k gospodarjem.

Deputacijo je sprejel sin gospodarjev, gospod Demeter. Iz pogovora smo posneli, da se za ta teden plača vse delavce popolnoma in da se do dobočte določi, kako in v koliko se bo iste podpiralo za nadalje. Gospodarji se še niso odločili, bodo-li zidali nov mlin ali ne. (Kako je pa mogel »Piccolo« včeraj pisati, da opuste zidanje?)

Gospod Demeter Economo je izrazil pri-srčno zahvalo vsem delavcem, ki so ga tako pridno in pošteno služili za dobo 28 let, ter je, na prošnjo enega delegatov, obljubil, da stori vse mogoče, da nesrečnim delavcem pripomore zopet do kruha. »Moja vrata so odprta vsakemu mojemu delavcu, ki bi potreboval kakoršnjega si bodi priporočila od mene!« — Tako nam je izjavil blagi mož. Delavci upamo, da nas naši priljubljeni gospodarji ne zapuste, ter da bodo vsaj deloma tudi materialno podpirali vsaj one reveže, ki ostanejo dlje časa brez dela.

Izrekamo pa že danes pristrčno zahvalo za vse prejete dobrote, kakor tudi za one, ki imajo slediti.

Hvaležni delavci.

Slovenski napisi. Tuji sodijo navadno o narodnosti kacega mesta po napisih, ki jih vidijo na javnih uradih, šolah, trgovinah itd. Ako bi hoteli to merilo vporabljaliti tudi na našo okolico, morali bi reči, da je ista skoro popolnoma italijanska. In za tako se ista tudi res prikazuje tujcu. Neverjetno je, koliko grešijo v tem pogledu naši trgovci in obrtniki v okolici. Koliko vidiš tam italijanskih napisov in koliko zaslediš slovenskih! Celó take vasi najdeš, kjer ne vidiš enega poštenega slovenskega napisa. Človek bi mislil, da potuje po Kalabriji ali da živijo ti trgovci in obrtniki izključno le od laških odjemalcev. A kako bi se začudil vsaki tujec, ko bi izvedel, da so toliko trgovci, kolikor tudi njihovi odjemalci skoraj izključno Slovenci; da bi morali vsi ti trgovci lakote umreti, ako bi hoteli živeti le ob italijanskih groših. In vendar, kako prezirajo in zanemarjajo jezik svojih odjemalcev in — svoj lastni jezik. Da, celó »narodnjakov« je mej tistimi, ki se odlikujejo z laškimi napisi in laškimi krstnimi imeni. Za sedaj nočemo še objaviti imen, da-si so nas od več strani naprosili za to; no, odlašali tudi ne bomo dolgo, če bomo videli, da prijazen opomin ne pomaga.

Ali smo res tak suženjski narod, da bi morali vsakemu priseljenemu tujcu na ljubo zatajevati svoj jezik in falsificirati narodni značaj svoje domovine? Ako niso slovenski odjemalci vredni, da se jim prodajalnice javi v slovenskem jeziku, ni se jim treba v isto siliti in morda lahonskega trgovca nadlegovati s slovenskim denarjem. Trgovci se potem kmalu prepriča, da mu več koristi slovenski okoličan s svojim denarjem, nego vsa prijaznost gospode na magistratu, ki mu pa ne dajejo niti enega krajearja zaslužka.

V pojasnilo. Iz Rojana nam pišejo: Z ozirom na notico, priobčeno v »Edinosti«, v kateri se je izrekala graja rojanskemu peku, kei je snel slovenski napis ter razobesil italijanski, vam morem na podlagi zanesljivih informacij podati pojasnilo, da naš pek ni storil tega iz lastne volje, ampak prisiljen v to po mestnem magistratu. Dobil je namreč od magistrata ukaz, da mora sneti slovenski napis!

Ako ne stori tega v teku 24 ur, da bo moral plačati globo, in če tudi to ne bi pomagalo, da mu zaprejo lokal. Vidite, gospod urednik, pod kakim nasiljem trpe naši obrtniki! Ako se ne pokore ukazom magistrata, trpe veliko škodo in je celó njih ekzistencja v nevarnosti; ako pa se pokore, trpe zopet škodo, ker je zamera pri njih odjemalcih! Kdaj bo konec tem nesrečnim razmeram, nedostojnim moderne pravne in slobodne države?! (To je že skrajno, nečuvno, da človeku vre kri po žilah. Ali je ni nobene roke, ki bi mogla in hotela zaustaviti tako nasilje?)

»Piccolo« in njegove »slike«. Od nekaj dni sem je postal »Piccolo« ilustriran list: prinaša namreč slike obtožencev.

Kako se tako glorificiranje hudodelnikov vjema z javno moralo in s toliko hvaljenim javnim izobraževanjem našega ljudstva pótom italijanskega časopisja, to naj sodijo peklicanejši faktorji, zlasti tudi maziljeni »Piccolovi« prijatelji v raznih zakristijah.

Nam bodi dovoljeno le izraziti svoje začudenje, da glasilo tržaških bab in »Amicovev« prinaša sicer slike popolnoma uznanih zlikovcev, da pa ni prinesel slike junaka naših dni, veleučnega g. odv. dra. d'Angelija in njegovega soproga Žerjala.

G. Mayer, ki radi »kšefta« portretira vse hudodelnike, bi napravil najlepši »kšeft«, ako bi nam prinesel tudi sliko tega poslanca naših uradnikov in podpredsednika italijanskega državnozbornskega kluba.

Mi mu lahko jamčimo, da bodo dotično število kupovali ne samo vsi d'Angelijevi klijenti, temveč gotovo vsi tisti, ki so na priporočilo slavnega »Progressa«, poštenega »Piccola« in strogo moralnega »Indipendente«-ja oddali svoj glas za tega uzor-patrijota, in ki bi jo hranili kakor drag spomin na moža, ki je tako nesebično in s takim samozatajevanjem zastopal njih koristi.

Celó mi bi priporočali našim okoličanom, naj si omislijo to sliko, da spoznajo, kakega krasnega moža so jim progressovski prijatelji njihovi priporočali svoje dni za mestnega zastopnika. A tudi slavna vlada bi dela najbrž v okvir sliko tistega moža, ki je nesamozval polno zaupanje njenih uradnikov, ampak, ki je s svojo elegantno postavo poveljeval tudi nastop vladnih organov samih, zlasti kedar so hoteli napraviti mir mej »trmastimi« okoličani in »dobro gospodo« v Trstu.

G. Mayer! Nasvet je dober. Na delo torej in »kšeft« bo izvrsten!

Slavnemu ravnateljstvu pošte in brzojava na znanje. Dne 15. t. m. odposlal sem svojega sina oziroma varovanca v Kranj v 8. razred v e. kr. Frana Josipa gimnazijo. Ker pa omenjeni dijak — radi katerih vzrokov, to mi ni znano — ni bil vsprejet, napotil se je v spremstvu moje žene v Ljubljano in je bil vsprejet v 8. razred tamošnje višje gimnazije. Da bi mene rešil velikih skrbi, ki sem jih imel med tem časom, mi je dne 16. t. m. ob 12. in pol uri popoldne oddal v Ljubljani tu priloženo brzojavko, katera pa mi je bila uročena še le dne 17. t. m. ob 8. uri in 15 m. predpoludne.

To dajem na znanje slavnemu ravnateljstvu pošte in brzojava.

In zopet ta pošta. Pišejo nam: Kako je pri isti vse v najlepšem redu, evo slučajev: Dne 15. avgusta ob 7. uri zjutraj uročila je na glavni pošti v Trstu neka oseba zalepko, naslovljeno na g. Hrabroslava Ražema v Bazovici pri Trstu, a do danes popoldne, to je dne 18. septembra

1900. zalepka še ni prišla v roke naslovljenca. Dne 13. septembra 1900. je ista oseba na ravno isti naslov vložila na poštni nabiralnici v Barkovljah zaprto pismo s pripombo: »silno« in dotični je res še istega dne vložil omenjeno pismo ali ne zaprto kakor je bilo uloženo, ampak s prerezano in odprto kuverto!

Na to nepristojnost bi bili primerni dve vprašanji in sicer: Je-li stranka, ki si dopisuje nevarno ali politično sumljiva? Ali pa je bil to le čin samooblastnosti, kakega uslužbenca e. kr. pošte?!

Her os.

Narodno orožje! Pišejo nam: Včeraj je prišel na Pončano (v bližini sv. Jakoba) neki reven kmet z vozom drv. Namesto pa, da bi prodal drva, je moral — bilo je ravno opoludne — bežati, ker ga je kakih 5—6 lahonskih pobalinov napadlo s — (Hortis, skrij se!) kamenjem!

Ker se ti napadi vrše precej pogosto, prosimo slavno redarstveno oblast, naj nekoliko več nadzoruje te junake »dell'arma nazionale«!

Ukroten lev. Pod tem naslovom smo čitali včeraj v nekem židovskem listu neko dogodbiico o nekem K., ki da je junak kakor lev! Ker ga je neki Italijan razdražil, mu je baje pripeljal par gorkih s — tace! Redarstvo, poznajoče moč tega »leva«, je dalo zapreti lokal, kjer se je to dogodilo in »lev« je ostal tako ukroten. Ko je prišla pomoč — in ta je morala biti precejšnja — so odpeljali »leva« na redarstveni urad.

Ta »lev« je naš človek, ki ne stori nobenemu nič žalega, ako se ga pusti pri miru. A glej, da-si je ta mož Slovenec, niso dostavili »un sloveno« — kakor je njih navada —, ampak molčali so o njega narodnosti, ker je — junak!

Porotno sodišče je zaključeno. Zadnjo razpravo smo že površno omenili. Vršila se je proti 27-letnemu kmetu Ivanu Tomašiču iz Poreške okolice, obtoženemu zavratnega umora po §§ 134 in 135 kaz. zak., kaznjivega po § 136 kaz. zak. Obtožba je temeljila na sledečih dejstvih: Dne 2. decembra 1895. je bil zavratno ustreljen cerkovnik Martin Busič v Vilanovi. Zaprli so več oseb, ki so pa dokazale, ča so bile o vprašavnem času drugod; na zadnje so zaprl Busičevega nečaka, Ivana Tomašiča, s katerim sta bila v prepiru zaradi neklih premoženjskih vprašanj. Dne 13. maja 1898. je okrožno sodišče v Rovinju obsodilo Tomašiča zaradi tega čina na vešala, a cesar ga je pomilostil v 20-letno težko ječo. Med pričami, ki so se proti njemu neugodno izrekale na tej razpravi, je bil tudi 60-letni Hieronim Terzollo iz iste vasi, ki je izpovedal, da je Tomašič že eno leto pred umorom povedal, da hoče Busiča umoriti. Pozneje je prišel tudi Terzollo zaradi goljufije na pet let v kopersko kaznilnico. Tomašič, ki je zatrjeval, da je nedolžen ter je zahteval tudi obnovitev postopanja, je smatral Terzolla krivega svoje nesreče ter je sklenil, da se maščeje. Delal se je na videz prijaznega, dajal Terzollu skrivoma duhana ter ga o taki priliki dne 15. avgusta t. l. smrtno ranil z neko iglo in potem z neko železno posodo. Po svojem činu je takoj obvestil nadzornika, rekel pa je, da je vršil silobran.

Obtoženec je na razpravi skušal dokazati, da se mu je o prvi obsodbi zgodila krivica ter da se je le branil, ko je ubil Terzolla. Porotniki so soglasno potrdili ubojstvo, brez zavratnosti, ter je bil Tomašič, kasmo že javili, obsojen na v deset let težke ječe, poostrene s temnico in s postom vsakega četrtega in postom 16. avgusta vsakega leta.

Nezgoda Lloydovega parnika. Lloydovemu parniku »Apollo«, ki se je prošli terek odpeljal v Carigrad, se je v bližini Malega sela strla os ter so ga potegnili v Malo selo. Poskrbelo se je za to, da potniki in blago lahko pridejo, kamor so namenjeni.

Najdeno. Na policijskem inspektoratu pri sv. Jakobu je shranjen zastaven listek tuk. zastavljalnice, katerega je nekdo našel na ulici.

Samomor ali nezgoda? Včeraj popoldne so ob pomolu Sv. Karola potegnili iz morja mrtvo truplo 52-letnega dninarja Matveža Orožna od sv. Alojzija, doma iz Postojne. Truplo so spravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Dražbe premičnin. V petek, dne 21. septembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ci-

vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Barkovljah št. 39, voz; v ulici Chiozza št. 53, hišna oprava; Passeggio S. Andrea št. 28, hišna oprava; v Rocolu št. 77, prešič; na trgu S. Catezina št. 1, hišna oprava; v ulici dell' Istituto št. 5a, hišna oprava; v ulici S. Giacomo št. 402, oprema v zalogi, gnujat in salami v Rocolu št. 100, vol.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.0, ob 2. uri popoldne 23.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 766.0 — Danes plima ob 8.0 predp. in ob 7.42 pop.; oseka ob 1.30 popoldne in ob 1.48 popoldne.

Naša šolska mizerija. K včerajšnji naši notici o pripravnici v Rojanu nam je opomniti, da prizadetih starišev, kateri so se prijavili včeraj do časa, ko se je zaključil naš list, ni bilo v našem uredništvu tako, da še ne vemo kaj se je ukrenilo. Pozivamo jih torej, naj ne odlašajo ter naj se oglase čim prej. Mi smo pripravljeni jim iti na roko.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« vabi na svečanostno otvoritev nove društvene telovadnice (ulica Coroneo št. 15.) in na zabavni večer, ki bo v soboto, dne 22. septembra. Vspored: 1. Jos. Vašak: »Slovan«, možki zbor, poje »Slovansko pevsko društvo«. 2. Nagovor staroste. 3. Telovadba na drogu, izvršujejo predtelovadci. 4. Mozart: Duet iz opere »Don Juan«, za sopran in bariton s spremljevanjem glasovirja. 5. »Povžejada«, pravi Jaka. 6. Hubad: »Narodne pesmi«, mešani zbor, poje »Slov. pevsko društvo«. 7. Kupleti. 8. Ples. — Začetek točno ob 8½ uri zvečer. — Vstopnina 60 stot., vstopnica s sedežem vred 1 K. — Členi v sokolski obleki so prosti vstopnine.

Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnega orodja, vsled česar se preplačila hvaležno sprejemajo. — Na obilno udeležbo vabi uljudno odbor.

Zavarovalnica za govejo živino v Trebčah priredi dne 23. t. m. ob 4. uri pop. na dvorišču konsumnega društva javno tombolo, katere čisti dobiček se porabi v društvene namene.

Dobitki bodo: terno kokoši, činkvina jagnje, 1. tombola junica in 2. tombola prašič.

Kartele stanejo po 40 stotink. — Po končani tomboli bo v prostorih »Kons. društva« sviral godba.

Z ozirom na veliko važnost takih zavarovalnic se nadeja velike udeležbe od strani bratov-okolčanov in rojakov iz bližnjih kraških vasi.

Odbor zavarovalnice.

Opomba. V slučaju slabega vremena se tombola odloži na dan 7. oktobra.

Izlet v Ljubljano. Posebni vlak, ki se ima najeti za izlet v Ljubljano dne 7. oktobra, odide iz Trsta ob 5½. uri zjutraj in ne ob 4. kakor je bilo naznanjeno. Kdor se misli udeležiti izleta, naj se zglaš vsaj do sobote pri dotičnih društvih, a odposlanci društev naj pridejo v nedeljo ob 11. uri popoldne v »Slovansko čitalnico« na pogovor, eventuelno naj dopošljejo upisovalne pole.

Pevsko društvo »Kolo« nam javlja, da ne razpošilja posebnih vabil na svojo veselico, ki bo prihodnje nedeljo. Prosi torej, naj se vsaki narodnjak smatra povabljenim. Vabila stanejo mnogo, in bi povzročile velikih stroškov, kar bi bilo — vzlasti v slučaju slabega vremena — društvu v veliko škodo.

Doneski za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu sta darovala gg. A. Ružička in njegova soproga mesto venca gosp. H. Mally-u iz Spodnje Idrije 20 kron.

Popravek. O priliki poroke sta darovala — mesto konfetov — gg. I. in M. 50 K in ne I. in B., kakor je bilo objavljeno v zadnjemu izkazu »Edinosti«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Mesto poštnege odpravnika na c. kr. poštne in brzojavne uradu v Logu (III razred, 4. stopinja), okr. glavarstvo Tolmin, je razpisano proti pogodbi in kaveiji 400 K. Letna plača 550 K, brzojavna doklada 100 K, uradni pavšal 140 K in pavšal za slugo 252 K za dvakratno pobiranje pisem iz nabiralnika v Spodnjem Logu ter dostavljanje poštaih pošiljatev v Logu, v Spodnjem Logu in v kraju poštnege urada.

Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Vesti iz Kranjske.

* Nevarno bolan je kanonik dr. Frančišek Lampe, mej drugim urednik leposlovnega lista »Dom in Sveta«.

* Odlikovanje. 45. potovalno zborovanje avstrijskih in ogrskih čebelarjev v Celovcu pripoznalo je čebelarji tvrdki Bile & Žnidaršič v Il. Bistrici za razstavljeni med — kolajno in to vkljub temu, da je imela pri svojem medu izključno samo slovenske napise. To je jako poučljivo za one strahopetee, ki se v javnosti nikdar ne upajo narodno nastopiti, če se zamere ali škode.

* Šolstvo v Ljubljani. Na I. državnem gimnaziju je vpisanih 630 učencev, od katerih pa jih bo moralo vsled prenapolnjenja prestopiti nekaj na II. drž. gimnazij. Spomina vredna je značilna okolnost, da se je na I. gimnaziju vpisalo v nemški oddelek I. razreda 21, v slovenski oddelek pa 88 učencev. Na II. drž. gimnaziju je vpisanih 336 učencev. Ta zavod zelo trpi vsled pomanjkanja definitivnih učnih moči in je res čudno, da se temu nedostatku ne pride v okom. — Na višjo realko se je vpisalo 480 učencev.

* Sezona slov. gledališča v Ljubljani se odpre v soboto dne 22. t. m. z opero »Aida«, v kateri nastopijo prvokrat novoangaževani člani. — V nedeljo dne 23. t. m. bodo igrali Anzengruberjevo igrano »Dolski župnik«, v torek, 25. t. m. bodo peli drugikat v sezoni »Aido«, v četrtek 27. t. m. pride prvokrat na slovenski oder Grillparzerjeva klasična igra »Sappho« in v soboto dne 29. t. m. peli bodo prvokrat Zajčevu hrvatsko narodno opero »Zrinjski«.

* Občinski svet ljubljanski je imel dne 18. t. m. svojo sejo, kateri je predsedoval župan Hribar, ter je poročal mej drugim, da je profesor dr. Požar od učne uprave dobil zopet dopust, da more voditi višjo deklško šolo ter da je južna železnica predložila načrt za nov kolodvor v Ljubljani; ministerstvo je ukazalo neke premembe in odredilo, da se mora premenjeni načrt predložiti do 15. sept. t. l.

Nato je podžupan dr. vit. Bleiweis izrekel željo, naj bi župan, ker je na vladi videti dobro voljo v tej stvari, a ne tako pri južni železnici, in ker je termin (15. sept.) že minil — vso stvar zopet podrezal, kar je župan obljubil.

Nujno so razpravljali o zadevi kmetijsko-kemiškega preskuševališča ter sklenili določiti kakor zastopnika občine v kuratoriju tega zavoda mestnega fizika dr. Koprivo.

Obč. svet. Prosene je poročal, da je obč. svet sklenil, da bo v prihodnje pobiral državne davke in priklade samo, če se občini povrnejo dotični stroški ter se je finančnemu ministerstvu predložila obširna spomenica, na katero je isto ministerstvo odgovorilo, da ne prizna nobene odškodnine ter da se je sklenilo, da z novim letom državna davkarija prevzame pobiranje davkov v Ljubljani.

Ta odgovor fin. minist. je vzel obč. svet. na znanje, pričakuje, da bo država pobirala tudi deželne in druge davke. Z ozirom na to, da so bili neki mestni uradniki nastavljeni le za posle pobiranja davkov — so sklenili ob enem prositi, da vlada prevzame dva najmlajša uradnika mestne blagajne. — Gledajoč napisov na nemških ljudskih šolah je bil soglasno in z odobravanjem sprejet predlog, da naj obč. svet z ozirom na odredbo dež. šolsk. sveta, naj se namesto dosedanjega samoslovenskega napisa na mest. nemški ljudski šoli napravi dvojezičen napis (vkljub temu, da iz zakona sploh ne izhaja, da bi na šolskih sloopjih moral biti kak napis, ali da bi moral biti dvojezičen) — pride vladi nasproti in naj se sklene, da se dovoli kredit za napravo dvojezičnih napisov na nemških mestnih šolah, kadar vlada na realki in na učiteljskišči napravi dvojezične napise.

Obč. svet. Senekovič je poročal o prošnji družbe Siemens & Halske za podaljšanje roka, do katerega ima otvoriti električno železnico, t. j. od 1. marea 1901 do 1. julija istega leta, ker so nastale na vladi, kakor tudi pri alpski družbi nepremagljive težave. Sklenili so, da je ugoditi tej prošnji.

* »Zveza slovenskih kolesarjev« vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 23. septembra 1900. l. ob 10. uri popoldne v novozgrajenem pavilonu »Narodnega doma« v Ljubljani.

Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 4. Razgovor o dirki. 5. Raz-

govor o ustanovitvi kolesarskega lista. 6. Razgovor o sprejemu kolesarskih društev in posameznih biciklistov v Z. S. K. 7. Razgovor, kje naj se vrši prihodnji občni zbor. 8. Volitev novega odbora. 9. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi: odbor.

Razne vesti.

Dopršen kip cesarja Trajana. O gradnji novega velikega mostu v Nišu v Srbiji so delavci, ko so izkopavali zemljo, v globočini šestih metrov našli na glavo bronastega kipa z sledom pozlačenja. Dalje so izkopali jedno zlato iglo z verižico ter tudi zvezdo z dragimi kameni. Kip so takoj poslali srbskemu narodnemu muzeju v Beligrad, kjer je srbski starinoslovec prof. dr. Vitković spoznal, da je ta kip rimskega cesarja Trajana. Tudi ostale dragotine so še iz rimske dobe cesarjev.

Premoženje mesta Pariz. Pariško magistratsko vodstvo je minole dni obelodanilo izvešče, ki se tiče premoženja pariškega mesta in iz katerega posnemamo, da obsega to premoženje nešteto spomenikov, neprimičnin in drugih stavb v skupnem vrednostnem znesku 2.437.610.937,27 frankov. — Nepremičnine največje vrednosti so cerkve, in sicer jih je 63, ki so cenjene na 197.176.782 f.; potem šole v vrednosti 148.047.689 fr., razni trgi 119.818.902 f., vodovodi in hidravlični elevatorji 50.189.300 fr., pokopališča 65.940.160 f., mestna skladišča in brodarne 119.818.012 f. itd.

Nemčija in avstrijski delavci. Kakor javljajo iz Hamburga dne 18. t. m., je vlada izgnala vse gališke delavce, ki so delali v česalnici volne v Wilhelmsburgu.

Loterijske številke, izžrebane dne 19. septembra:

Brno 77 60 22 50 26

Brzojavna poročila.

Imenovanja.

DUNAJ 20. (K. B.) »Wiener Zeitung« priobčuje: Cesar je imenoval stolnega dekana Karola Mechio v Koprnu proštom tamojnšega katedralnega kapitlja. Ministerpredsednik kakor voditelj ministerstva za notranje stvari je imenoval okrajna komisarja Rudolfa Lobmayerja in Filipa pl. Reinleina namestniškima tajnikoma na Primorskem.

Dunajski občinski zastop pri cesarju.

DUNAJ 20. (K. B.) Cesar je danes popoldne sprejel predsedništvo občinskega sveta z županom dr. Luegerjem na čelu, ki je izročil cesarju o priliki 70-letnice umetniško izdelano spomenico dunajskega mesta. V spomenici pozdravlja zastopstvo prestolnice z velikim veseljem 70. rojstni dan cesarjev, ki mu je nudil dobrodošlo priliko, da izrazi čustva nespremenljive zvestobe in udanosti ob najvišjem prestolu. —

Spomenica naglašja, kako je dunajsko mesto vsled naklonjenosti cesarjeve napredovale ter sklepa z besedami:

«Dasi je marsikateri spomenik starih časov moral se umakniti pred zahtevami napredka, vendar so si sinovi nove dobe ohranili nekaj kot drago dedščino: ljubezen do cesarske hiše, kateri, kakor tudi državi, ostane vedno udani. Najvišji naj čuva in ohrani Vaše Veličanstvo še mnogo let v blagor vse domovine in prestolnice naše monarhije.»

Stavka v Ameriki.

NEW-YORK 19. (K. B.) Število stavkoječih delavcev v antrasitskih rudnikih za premog raste neprestano. Predsednik združenih rudarjev ceni število delavcev, ki so dosedaj stopili v stavko, na 126.000 mož. Na sedajne železniških delavcev je brez zaslužka, ker ne privražajo nič premoga.

Odlikovanje nadškofa.

BUDIMPEŠTA 19. (O. B.) Uradni list javlja podelitev velikega križa Leopoldovega reda nadškofu Juriju Czaški-ju za zasluge, pridobljene na polju cerkve in v javnem delovanju.

Iz bolgarskega ministerstva.

SREDEC 19. (K. B.) Minister za trgovino in poljedelstvo, Načevič, je sinoči podal ostavko, ker ga je zadel lahek mrtvoud in mu je ta korak nasvetoval neki dunajski zdravnik.

Iz belgrajskih diplomatskih krogov.

BELIGRAD 19. (K. B.) Vest, da je kralj podpisal ukaz, s katerim je bil general Sava Grujić imenovan poslanikom v Carigradu, je glasom poročil iz verodostojnih krogov neresnična. Istotako neresnična je

vest, da je nemški poslanik Wecker-Gotter tukaj sprejel obvestilo, da ga odpokličejo iz Belegagrada, kajti baron Wecker-Gotter je že več tednov odsoten.

Nesreča v rudniku.

DUCHOVCOV 20. (K. B.) Za časa včeranje eksplozije je bilo 83 rudarjev v dotičnem rovu na delu. Od teh jih je 28 uteklo. Dosedaj so spravili dva lahko ranjena in 18 teško ranjenih na površje, med poslednjimi je prometni vodja. 5 oseb je umrlo. 30 mrtvecev so našli v rovu, a jih niso mogli spraviti na dan zbog nevarnosti požara. Še 5 nadaljnjih rudarjev pogrešajo.

MOSTI 20. (K. B.) Namestnik grof Coudenhove je prispel semkaj ter se nemudoma podal v Duchovec, kjer se je pripetila nesreča.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 19. (K. B.) »Daily Telegraph« piše o okrožnici nemške vlade, da Anglija in večina velesil sprejmejo nemški predlog. Na velesile, ki bi odklonile predlog, bi padel sum, da igrajo za svoj račun. Na srečo pa da imamo vzroka verjeti, da angleška in nemška vlada postopata v popolnem sporazumljenju.

PETROGRAD 19. (K. B.) Sinoči se je na krovu angleškega parnika »Sizilian« odpeljal iz Odeze v vzhodno Azijo kombiniran bataljon novoustanovljenih treh sibirskih strelskih polkov.

LONDON 20. (K. B.) »Standard« javlja iz Shangaia dne 18. t. m.: Dne 9. t. m. je prišel neki višji mandžur iz pokrajine Hunan z 8000 mož iz iste pokrajine v Tantungfu v pokrajini Shansi ter je javil cesarici-vdovi, da je še več čet mejpotoma. Cesarica-vdova se je podkraljem in guvernerjem zahvalila za dokazano zvestobo.

Vojna v južni Afriki.

HAAG 19. (K. B.) Brzojavka nizozemskega konzula iz Lourenzo Marqueza pravi, da je Krüger sprejel ponudbo nizozemske vlade, da ga prepeljejo na vojni ladiji na Nizozemsko.

LONDON 19. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja včeraj iz Lourenzo-Marqueza: Med Cap-Muidenom in Hectorspruitom se je vršila prava bitka. Zgube Burov so velike. V Lourenzo Marquezu je vse polno Burov. Nizozemska ambulanca je prispela v Lourenzo Marquez, od koder se povrne v Evropo. Na meji so burski raztreseni strelci ustrelili nekega Portugalea. Ena portugalska baterija se je podala na mejo, a pri kilometru 63 so jo napali Kafri iz zasede. Bitka s Kafri še ni končana.

Trgovina in promet.

Uvažanje goveje živine je prepovedano iz vladnih okrajev Magdeburg, Merseburg in Arnberg v pruskem kraljestvu in iz velike vojvodine Saksonsko-Weimarske.

Uvažanje prešičev s Primorskega v Nižo Avstrijo je zopet dovoljeno.

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poslušne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo.

Fran Wilhelm^{ov}
odvajajoči čaj
 od
Frana Wilhelm
 lekarnarja v Neunkirchen
 (Spodnja Avstrija).
 Se dobiva v vseh lekarnah v
 zavrtku po 1 gld. av. velj.

Pazin, 14. septembra 1900.
Óglas natječaja.

Razpisuje se natječaj na sistemi-
 zirano mjesto občinskega nadredara u
 Pazinu uz godišnju plaću 900, devetsto,
 kruna, izplativih iz občinske blagajne
 u mjesečnih postecipatnih obrokih. Kod
 nastupa službe dobiva nadredar na po-
 rabu odjeću [službenu odoru] u naravi,
 a sljedećih godina 100 kruna godišnjih
 za nabavo iste.

Molitelji imati će dokazati da su
 već bili namješteni i dobro vršili oru-
 žničku ili redarstvenu službu, imaju
 biti kripkoga zdravlja, muževne dobe,
 te poznavati hrvatski ili slovenski
 jezik u rieči i pismu a po mogućnosti
 i italijanski u rieči.

Molbe neka so šalju ovom občin-
 skomu glavarstvu do konca tekućeg
 mjeseca.

Dr. Kurelić v. r.,
 občinski glavar.

Proda se

štacuna z mešanim blagom v jako lepem
 kraju ob železnici blizu Trsta, pod
 jako ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo tega lista
 via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

Assicurazioni generali
 V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
 To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje
 zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-
 žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega
 blaga in zavarovanje na življenje.
 Društvena glavnica in rezerva dne
 31. decembra 1899. gld. 58.071.673-84
 Premije za poterjati v naslednjih
 letih 30.511.700-64
 Glavnica za zavarovanje življenja
 do 31. decembra 1894. 169.929.625-03
 Plačana povračila:
 a) v letu 1894. 9.737.614-48
 b) od začetka društva do 31.
 decembra 1894. 292.401.706-51
 Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj
 tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanj-
 na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via
 della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

100 do 300 goldinarjev
 zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
 v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
 kapitala in rizika z razpečavanjem zako-
 nito dovoljenih državnih papirjev in srečk.
 Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oester-
 reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.**

Naznanilo

Uljudno naznanjam slavnemu ob-
 činstvu, da sem prevzel dobro po-
 znani restavrant pri

„Ogrskem kralju“
 ulica Commerciale št. 5.

Prostori so vsi popolnoma prenov-
 ljeni. Kegljšče bo kaj posebnega.
 Točil bodem izborna pivo, fina vina
 in čvček dolenski, istrsko in dal-
 matinsko in vipaveca.

V soboto 22. t. m. odprem ta
 restavrant.

Nadejam se mnogobrojnega
 obiska. Zagotavljam to slavno ob-
 činstvo, da boče moja glavna skrb
 za točno postrežbo beležim

odličnim spoštovanjem
Fran Bönel
 restavratel.

Zahvala.
 Podpisana izrekam tem potem najiskrenejšo zahvalo vsem onim,
 ki so prihiteli od blizu in daleč v velikem številu, da spremijo
 truplo našega pokojnega, predragega soproga in očeta gosp.
IVANA MOŽETA
 k zadnjemu počitku ter naju tako taložijo v neizmerni žalosti.
 Posebno se zahvaljujema prečastitemu gosp. dekanu, ki je v
 najhujšem dežju ob asistenci gospoda kapelana spremljal rajnega v
 cerkev in na pokopališče ter njemu v čast — in sicer njemu prvu
 v vipavski fari — razobesil veliko črno zastavo na cerkvenem stolpu.
 Zahvaljujema se ob enem gasilec, bralnemu društvu, županstvu,
 e. kr. uradnikom, učiteljstvu, sploh vsem, ki so nama skazali svoje
 sočutje. Konečno izrekava zahvalo vsem onim, ki so se udeležili
 včeraj sv. maše za dušo pokojnega.
 V Vipavi, dne 14. septembra 1900.
Alojzija Može, soproga. Ivan Može, sin.

Mršavost.
 Lep život se zadobi z našim **orijental-
 skim prahom.** Jamči se, da se teža
 pomnoži v 6—8 tednih do 30 engl. liber.
 Priporočen od zdravnikov ter ni nikaka
 prevara. Mnogo zahvalnih pisem. Cena
 škatljici z navodilom 2 kroni 50 stotink
 proti povzetju ali predplačilu.
Higijeničen zavod
D. FRAN STEINER & C.
BEROLIN.
 Glavno zastopstvo za Trst, Istro, Dalmacijo,
 Bosno-Hercegovino ima:
KAROL FRANZ v TRSTU
 ulica Acquedotto, nasproti gledališču Rossetti.

One naše gosp. kupce ki po-
 šiljajo po blagó z vozom, prosimo
 naj opozorijo voznike
 da smo se preselili v ulico
Commerciale št. 3 (v bli-
 žini dobro poznane kavarne
Fabris.)
J. PIPAN & C.o
 Zaloga kave, riža in olja.

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi
 sklepa
 zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom,
 pokojnine in različna zavarovanja.
 25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini **K. 6-42** zaostalom svojim **K. 1000-**, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju **60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.**
 Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada členom.
 V poslednjih letih izplačano je bilo **10 odstotkov** zavarovalnine.
 Izplačana dividenda **K. 716.541.28**
 Reserve in fondi **K. 20.579.494-88**
 Dosedanja izplačila **K. 62.922.942-86**
 Pojasnila in tarife rado voljno pošilja
 generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi
 na Havličkovem trgu,
 kakor tudi nje **generalni zastop v Ljubljani.**

Čestitam in se radujem z Vami
 na tako dobrem izdelku
 piše odličen trgovec, gospod **I. Prelog** iz Trsta, prvi kranjski
 tovarni testenin: **Znideršič in Valenčič** v Il. Bistrici. Original
 tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Slav. občinstvo in sosebno gg. čevlarjem pri-
 poroča svojo s 1. sept. otvorjeno bogato zalogo
usnja in čevlarskih potrebščin
 z zmernimi cenami. % % % % % % %
 Spoštovanjem
Ant. Karol Cattai
 Ulica Stadion št. 2. Uhod: Ulica Torrente
 nasproti pivarne „Aurora“.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.
Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.
Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneu
 št. 2, točič istrsko, dal-
 matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo
 vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.
Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika
 zaloga in delavnica vsako-
 vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso]
 filijalka ulica Riborgo 15. Ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni
 »Commercio« in »Tedesco«
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.
Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13
 prodajalnica vsakovrstnega
 manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se
 pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro štev. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.
Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence.
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje-
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča.
 Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Voščene sveče.
J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona
 št. 7 izdeluje sveče iz pristnega
 čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za
 obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cer-
 kvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

V Gorici.
Civilni in vojaški krojač.
 C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi
 krojiti
Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n.
 ima izborna zalogo vsakovrste blaga za obleke iz
 inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek,
 dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-
 novejši modi.

Novoporočenci pozor! Velika
 zaloga
 vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali
 stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam,
 in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
 vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del.
 Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
 Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu
 zavaruje
 proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
 proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.
 Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:
 Glavnica društva gld. 1.000.000—
 Premijna rezerva zavarovanja na
 življenje 13.326.346-98
 Premijna rezerva zavarovanja proti
 ognju 1.632.248-22
 Premijna rezerva zavarovanja blaga
 pri prevažanju 49.465-07
 Rezerva na razpolaganje 500.000—
 Rezerva zavarovanja proti premi-
 njanju u kurzov, bilanca (A) 333.822-42
 Rezerva zavarovanja proti premi-
 njanju kurzov, bilanca (B) 243.331-83
 Rezerva specijalnih dobičkov za-
 varovanja na življenje 500.000—
 Občna rezerva dobičkov 1.187.164-86
 Urad ravnateljstva:
 Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).